

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési di-
jak küldendők.
Kéziratok nem adótnak vissza.

Felolvasó szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Pusztulás előtt.

Midőn Berzsenyi Dániel köl-
tők megírta a „Romlásnak indult
hajdan erős magyar“ kezdetű ver-
sét, alapos oka volt az őszinte és
szigorú korholásra. Tompa Mihály
szintén nem ok nélkül panaszkolt,
hogy: „Pusztulunk, veszünk, mint
oldott kéve széthull nemzetünk“.

Azonban azóta sok minden
változott. Külső ellenség nem pusztít
soraink között, idegen nép igá-
ja alatt nem nyögünk. S bár az
egészséges fejlődés föltételei vala-
mennyre megvolnának, bátran el-
lehet mondani, hogy mégsem bol-
dog a magyar.

Mi csak élünk napról-napra,
de két veszedelmes ellenség sötét
alakja leskelődik reánk s ez a tu-
dat a komolyan gondolkozók ar-
cára a jövőért való aggodás sötét
felhőjét borítja.

Az egyik ellenség a nagyará-
nyu halálozás, amely különösen a
tüdővész pusztításával majdnem
ijesztő mérvet ölt, a másik a
szaporodás csökkenése, melynek
egyik okául a házasságok számá-
nak fogyását, másik okául pedig a

nálunk is mindegyre divatosabbá
váló egyke rendszert kell felróni.

Hogy a halálozások száma év-
ről-évre mily arányban növekedik
arra nézve a szomorú valóságot
megtudhatjuk a statisztikai adatok-
ból. Ugyancsak a statisztikai kimu-
tatásokból tudjuk, hogy hazánk-
ban a múlt évben majdnem 15
ezer családdal alapítottak keveseb-
bet, mint az előző évben, vagyis
annyival kevesebb házasságkötés
létesült. S még azzal sem biztat-
hatjuk magunkat, hogy ez csak
időleges jelenség, mert hisz a há-
zasságok száma évről-évre keves-
bedik, míg azon férfiak száma
folyton nő, akik a házasságtól
visszavonulva, komor agglégény-
ségber ohajtják lemorzsolni életük
hátralevő részét.

De nézzük csak most már
azokat a házastársakat, akik ház-
ságot kötöttek, megfelelnek-e min-
den esetben a családalapítás nemes
feladatának? Éppen nem. Elmúlt
az az idő, amikor a gyermekeket
Isten áldásának tartották, mert hi-
szen ahol sok gyermek van, ott
nem lehet annyit fényűzésre köl-
teni, csurokat rendezni és táncmu-

latságokra járni.

A ferde társadalmi felfogás
számtalan bajnak kuforrása, a tul-
ságos fényűzésre való hajlam sok
viszásságnak szülő anyja. Az ur-
hatnamság a társadalom minden
rétegében általános. A fényűzés-
ben örült verseny mutatkozik, mely
nem egy család anyagi jólétét és
boldogságát teszi tönkre.

A leány kérője előtt kívánsá-
ga netovábbjának egy szalmafüde-
les viskót emleget, de ha már
megvolt az esküvő, kényelmes és
diszes lakás kell, legaiább is olyan
magas, mint a szülői ház, pazar
berendezés, hogy a látogatók lás-
sák a jólétet és megfelelő cseléd-
ség, amellyel a ház ujdonsült ur-
nöje hatalmát éreztethesse. A ki-
vánságok mérséklése pedig el sem
képzeltető, mert akkor férjem
uram kerül csávába s a befejezés
rendesen az, hogy a kívánság tel-
jesítve lesz, ha mindjárt kölcsön-
ből is, csak hogy meg legyen a
családi béke.

Hogy ez így van, abban a
szülők a hibásak, mert leányaikat
nem dologra nevelik, hanem puc-
coskodásra. S mert otthon meg-

TÁRCA.

Karácsony Pittsburgban.

Írta: Fehér Jenő.

A nagy pittsburgi hid körül igen
sok a magyar kéz építette kis házikó,
fából összetakolt, de a dunántúli kis nád-
födeles házak mintájára készült épület
muskátlis ablakkal, tulipános kapufélfával.
Varga Istvánék is egy ilyen házban lak-
nak, ott a pennsylvániai sötét, füstös,
rossz levegős városban, ahol a kis Ma-
gyarországot 30 ezer magyar képviseli.
Vargaék régi amerikaiak. Akad nekik
mindig néhány beardarusek (albérlok.)
akik segítenek a nehéz megélhetésen.

Pittsburgban szomorú a karácsony
is. Nem esett még a hó sem, a gyárak
csak itt-ott dolgoznak teljes üzemmel,
két részre oszlik a munkasor is. Egyik
csoport hetenkint három, a másik is há-
rom napon át dolgozik. És örülnek en-
nek a munkának is. A trüsztek kegyel-
mesek, nem bocsátanak el senkit, amíg
nem kell. Ne koplaljon a munkásság fele.
Eljen az egész fél jövedelem, vagyis kop-

lajlon egyformán mindenki. De azért so-
kan mentek haza. Balázs István is. a
Vargaék negyedik bérlője, a szorgalmas
Balázs is hazament, az ő hazájába. Sok
pénze volt már, tíz évig koplalt érte.
Tizenöt éves korában vetődött ki a pits-
burgi acélgárba. Volt neki nyolcezer
dollárja. Egész vagyon. Husz ezer forint.

A kis szobában szegényes, vérsze-
gény karácsonyfa áll a mentelpieco-en.
gyerek nincs, aki örüljön neki. Kár-
tyáznak mellette, piszkos, magyar öreg-
kártyával, valami régi láda fenekén hozta
egyik lakó, három esztendeje, harácsony
estélyéi, emlékeztetőnek. Aztán hirtelen
lecsapódik a kártya. Szerzte az asztalon.

— Hát igaz volna, a Balázst meg-
ölték?

— Mondtam neki, ne menjen haza.

A széles bajszú Deák András, a gáz-
gyári tázas feketeségtől barnáta süített
arcu nagyra meséli:

— Megölték. Mög. Levélben írták
Csomlónak. Beregből. Aztán, mint aki
nagy érdekes dologba kezd, köhintett
egyet és mesélt azon szomorú karácsonyi
estén, amikor a megváltó született, 1908
évvel ezelőtt.

— Ahogy menne hazafelé, gyalog
bandukolt az országuton a faluba. Utköz-
ben betért a kocsmároshoz egy ital hazai
borra. Savanykás, meleg, beregi borra.
Régen itta már. Aztán hogy iszik meg-
kérdi a kocsmáros:

— Nem ismer Péter bácsi?

— Nem én öcsém.

— Batázs Pista volnék Amerikából.

— Az ám la. No nem ösmertelek

volna meg. Kis suhanc voltál még akkor
most meglett ember vagy. Node ilyen.
Hát örülök neki Biztoggatta, hogy meg
örül apja anyja.

— Hát még ha meglátják, mit ho-
zok!

Azt írja a levél, kihuzza, megmu-
tatta a zacskóban a sok pénzt. A mellé-
nye alatt hordta.

— Bizon megörülnek.

Az asszonynak megeredtek a köny-
nyei, a többi tátott szájjal hallgatta.

Mondta még a kocsmárosnak, hogy
most hazamegy az öregekhez, beállít, ha
nem ismerik meg, hát szálást kér. Nem
mondja meg hogy ő a fiuk, csak majd
aztán, hogy had örüljenek, majd meglepi
őket. Hát úgy is volt hazament békes-

Sirolin

Emeli az érvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mínt hogy éték, ellen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárak-
ban — Ára üvegeket 4 — korona

szokták a kényelmes életet, férjhez menetel után is azt akarnák, hogy mindenki az ő akaratukat és óhaj-tásukat fűrkéssze és azonnal teljesítse. S ezt egyformán megköveteli nemcsak az, aki nem megvetendő hozománnyal lép be a családi tűz-helybe, hanem az is, akinek férje révén sikerül bejutni bizonyos tár-sadalmi körökbe.

Régebben anyáink alkalmazkodtak apáink szokásaihoz, ma megfordítva van a legtöbb helyen. S ezek után lehet-e csodálkozni, ha fiatal embereink nem ugranak vakon a sötétbe, s inkább nőtlenül élnek világukat, mintsem az élet ne-héz küzdelmeit még egy boldog-talan házasság terhével is súlyos-bítsák. A mai fiatalok már nagyon jól tudják, hogy a leghevesebb szerelem is lohadt, ha azt a jólét és anyagi függetlenség nem tá-mogatja.

Az egyike rendszer, melyet eléggé nem lehet kárhóztatni, már városunkban is kezd terjedni.

Ha ez a baj tovább is terjed s ha társadalmunk a családokkal karöltve nem iparkodik e beteg-séget orvosolni akkor nemsokára a magyarság lesz e hazában a zsellér, amitől pedig óvjon meg a magyarok Istene.

Y.

A vízi utak.

A vízi út a legolcsóbb út s mi ab-ban vagyunk legjobban elmaradva. Ez a közlekedésnek, forgalomnak, kereskede-lemnek kész az ingyen országút, aminek a fenntartása és rendbentartása nagyon kevésbe kerül. De mi még édeskeveset törődünk vele. A két nagy folyót, a Dunát meg a Tiszát ide teremtette élé-bünk ingyen az ég, hát azokon járunk-keletünk valahogy, kényelmesen, lassan, s döcögösen, olykor szinte őskori eszkö-zőkkel, láppal, tuijjal, régi nehézkes ha-jókkal — a többi yizeink pedig ugy van-nak, ahogy megteremtődtek, Néha lehet rajtuk járni, néha nem. A sok árvizes,

ségben. Ezt már az apja mesélte a cse-n-dőröknek. Ugy van írva. Beállított, hogy szegény utas, földel kellene neki éjszakára megfizet érte. Vacsorát is adnának meg-fizet azért is. Csak vágjanak csirkét hoz-zanak bort. Ezüst forintot adott borra. Aztán vacsora közben mesélte, hogy ő Németországból jön, ott dolgozott tíz évig most megy haza.

— Nekünk is van egy ilyenforma fiunk Amerikában. Azt írta, pár hónap mulva haza jön.

— Keresett-e annyi pénzt, mint én?

— Nem írta, hogy keresett volna. Küldött itt-ott valamicskét.

— Hát én bizon kerestem. Itt van a!

Kihuzta az acskót, kiszedte belőle a bankókat, magyar százasokat, rengeteg sokat.

A magyaroknak éhesen villantak össze a szemei. Az asszony izgatottan szólt közbe:

— Nem is szabadna így kísértetni a szegény embereket. Azok még nem lát-tak annyi pénzt. Hisz elvakul tőle a jobb-módu is.

— Az lehet, hogy azok is elvakul-tak. Sirtak is keservosen. Gyilkos dol'og

mocsaras Magyarország mindig félt a víztől, igyekezett béklyóba verni, ahol lehetett lecsapolni. Ez szép munka, és hálás munka volt, egy kisebb ország ha-tárával fölér az a terület, amelyet a gon-dos ármentesítés megmentett a mocsar-raktól s átadott a földművelés haszon-hajtó kulturájának.

De ezenfelül aztán azt a vizet, ami megmaradt, amely itt van velünk s itt lesz örökké, nem igyekeztünk kellőleg kihasználni. Mondják, hogy ennek egyik oka az, hogy az államkormányzatban a vízügyek a földművelésügyi miniszterium hatáskörében tartoznak s itt természet-szerűleg hiányzik az az energia, amely a vízi utaknak kereskedelmi kihasználásá-hoz vezetne. Amit a föld érdekében a vízi ügyeknél meglehetett tenni, azt meg-tették, a másik rész azonban — itt igaz-a van a nézetnek — tényleg a kereskedel-mi miniszter kezébe tartozna. Vízi uthá-lózatok létesítése, a téli kikötők, a for-galmi eszközök gyarapítása, egészséges szállítási verseny lehetővé tétele, a hajó-zás akadályainak elhárítása, s még egy egész sor közérdek fűződne ehez. Sok, igazán sok tennivaló van itt még, s aki ezeket látja, önkénytelenül támad benne a gondolat, hogy kevesebb közpolitikai vitára s több közgazdasági munkára volna szüksége az országnak.

Micsoda más forgalom lenne azon a Tiszán, ha ez a Tisza például Francia-országban, vagy Németországban volna. Ennek a két országnak már olyan mes-terséges vízi uthalózata, összekötő csa-tornarendszere van, amelyről mi nem is álmodhatunk ma még. Hiszen még a Ti-sza-Duna csatorna is, ez a szerfelett fon-tos érdek, amely a forgalom lobonyoli-tásának egy részét átvállalná a vasutól, szintén csak jövődöbeli reménység. A hajózási társulatok közül az egyik idegen, a részvényei osztrák kezekben vannak, Bécsben székel, minden érdeke Ausztriá-hoz köti, s mint Polónyi panasolta az országgyűlésen, munkásságát, tevékeny-ségét a magyar kereskedelmi és ipari ér-dekek ellen szeretgeti kihasználni. A má-sik hajózási társulatot, a magyart pedig semminek sem hívják, legalább a Tiszát illetőleg. Hajójárat hetenként kétszer Sze-

az a pénz, meg a szegénység, még akkor is, ha a mienk.

— Csak a rossz embereknél gyilkos.

— Hát akárhogy is van, itt ez volt. hogy az öreg ember kiment, megint hoz-zott italt neki. Aztán egy nagy késsel hátba szurta a fiát. Az öreg Balázs. Segi-teti neki az öreg asszony is. Mikor lerog-yott, mondta önékik szegény, hogy ő a fiuk hogy csak megkarta őket lepni, de már késő volt. Meghalt. Betették a kamarába és sirtak, Nem tudtak egyebet csinálni, csak sírni.

— Jött aztán reggel a kocsmáros. Hát hol a fiuk, az amerikai? Volt-e nagy öröm?

Az asszony, a síró szemű Vargáné, a könnyei közt susogta:

— Volt, volt. Nagy öröm volt. Sze-gény Balázs István ezért dolgozott.

— Becsukták őket.

A karácsonyán a gyertyák szomor-uan pislogtak, künn meg az éjszakát még sötétebbé, még szomorubbá tette a beleszövődő füst, köd, korom.

(Vége)

gedről Csongrádig s Szóinokig, ez az egész munkája ennek a hosszunövü tár-saságnak, amely munkaerejét úgy látszik inkább az állami szubvenció fölszedésében meríti ki. Azt lehetett volna hinni s azt is várták tőle a megalakulásakor, hogy konkurense, vetélytársa lesz az idegen társaságnak, forgalmi erő lesz, amely a vizeken a magyar kereskedelmi politikát támogathatja s ezért kap az államtól szub-Venciót. De biz az nem csinál semmit még azt a semmit is legjobban szeretné nemcsinálni, még ez a kis szeged-csong-rádi hajót is sok neki s szeretne tőle megszabadulni. De legalább van. Mert ha ez sem volna, e hosszunövü magyar tár-saságtól még annyi munkát sem várhat-nánk, mint amennyit ez legalább teljesít.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Scossa Dezső kir. tanácsos, tanfelügyelő f. hó 18-án és 19-én városunkban tartózkodott, mely alkalommal az elemi és polgári iskolákban látogatásokat tett.

— Református isteni tisztelet. A cson-grádi református fiók egyház Karácsony első napján d. e. 10 órakor a polgári leányiskola rajztermében Isteni tiszteletet tart, amely alkalommal Urvacsora osztás is leend. Ezen isteni tiszteletre a hívek ezuton is meghívotnak, de külön meghí-vók is bocsájtatnak ki.

— A Vöröskereszt Egylet táncestélye. A Magyar Szt. Korona Országai Vörös Kereszt Egylet csongrádi fiókja 1909 évi január hó 5-én a Kaszinó összes termei-ben jótékonycélu táncestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldettek. A belépti-díj személyenként 2 korona csa-ládjegy 5 korona. A rendezőség ez uton is felkéri mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy eziránt Dr. Buk Herman ügyvéd urhoz fordulni kegyeskedjenek.

— Halálozás. Rauschman Kálmán dohánybetyártó tisztartó édes anyja, Ra-uschman Morné szül. Tausch Hermína f. hó 16-án 85 éves kórában elhunyt. Béke poraira!

— Chanuka ünnepély. A csongrádi biblia kör társulata f. évi december hó 20-án este 6 órakor a hittanodában ünne-pélyt rendez.

— Emlékeztető. A közművelődési egyesület ma tartja 3-ik felolvasását d. u. 5 órakor a kaszinó dísztermében. A pro-gramm fölötte érdekes. A belépés díj-talan. A közönség szives érdeklődését kéri ez uton is az elnökség.

— Gyónás. Az állami polgári fiu- és leányiskolák növendékei f. hó 17-én és 18-án végezték szt. gyónásukat.

— Vizsgálat a fogyasztási hivatalnál. F. hó 18-án a községi fogyasztási hiva-talnai hivatalos vizsgálatot tartatott, mely alkalommal megállapított, hogy több vendéglős az illetéki összeget még nem fizette le, melynek azonnali befizetésére utasítottak. Az illetékeknek be fizetése régi szokáson alapul, amely azonban nem volt helyes a múltban, ugy nem lehet irányadó a jelenben sem.

— Nagy az adó. Érezzük, tudjuk mindnyájan, hogy a községi terhek ny-c-masztólag nehezülnek a lakosok vállaira. Ezen valamiképen már segíteni kellene. Mig a rendezett tanács felállítatik, addig is gondolni kéne arra, hogy egyes föld-területek, mint a nagyrét, kistrét, bökény stb. földadója realisabban állapittasék meg. No meg a mostani kataszteri földbecslé-sekhez is férne némi szó. Ezek a bajok azonban 1910-ig aligha szüntethetők meg. Célszerű volna, ha a képviselőtestület bi-zottságot küldene ki már most, hogy ez irányban megállapodásra jusson.

— **Ipariskolai választások.** Az ipariskolai bizottság Scossa Dezső kir. tanfelügyelő elnöke alatt tegnap d. n. 11 órakor tartotta meg tanítványválasztó gyűlését. Megválasztották: igazgatónak Sághy Mihály, tanítóknak Szokoly József, Sövényházi Antal, Surányi János, Robacsinszki József, Bánó Antal, Keviczky Ferenc és Kovács György.

— **A trónörökös Pusztazerén.** Ferenc Ferdinand trónörökös vasárnap éjjel külön udvari vonaton érkezett Kistelekre és az éjszakát az állomáson, hálókosijába töltötte. Megérkezésekor a közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrség parancsnoka és Gyárfás Géza főszolgabíró jelentkeztek Rummerskirch báró hadsegédnél, hogy tőle a további rendelkezésekre vonatkozó intézkedést átyegyék. A trónörökös hétfőn reggel korán kelt és hat órakor már, a kisteleki állomáshoz ekkorra eléje ment Pallavicini Sándor őrgróf és Alfonz őrgróf társaságában négyes fogaton a pusztaszeri vadászakastélyhoz hajtott, hol a főúri vadásztársaság már indólásra készen várta és ahol a község lakossága, élén Pity István jegyzővel és Szojka Kornél bíróval, lelkes éljenzéssel fogadta. A jegyző rövid beszéddel üdvözölte a trónörökösöt, aki erre ssivélyesen felelt és úgy a jegyzővel, mint a bíróval barátságosan kezet fogott. Ezután a trónörökös a főúri vadásztársasággal, melyben ott voltak, az őrgrófi családon kívül Lichtenstein herceg és felesége, Sécshényi Péter gróf és felesége, Postrocky gróf és felesége, Dittrichstein herceg, Eszterházi Móricz gróf Teck herceg és a trónörökös hadsegéde, rögtön a vadászakörben részére kijelölt állásra indult s 9 órakor, a pusztaszeri templomrom körűt megindult az első napi vadászat, melynek zsákmánya 1591 nyul, 886 fácán, 16 fogoly, 1 őz és 5 különféle szárnyas volt. Este a vadászakastélyban fényes lakoma volt, melyen Kukacék szegedi cigányzenekarának tizes magyar nótái mellett kedélyesen mulattat a fényes társaság, amelyben a polgári elemet aznap csak Novák József urad. jószágkormányzó képviselte. A másnapi vadásatra már Cicatricis Lajos dr. Alispánt is hívták, aki kedden reggelre ki is utazott Sövényháza. A négy napra tervezett vadászki-rándulás csütörtökön véget ért.

— **Öngyilkosság.** Ungerbauer Sándor gépész neje f. hó 16-án revolverrel mellbe lötte magát és rögtön meghalt. Tette-nek oka gyógyíthatatlan betegsége volt.

— **Betörő inas.** Fazekas Ferenc bogárnar tanonc még az elmúlt hóban gazdájától megszökött, hogy a betörés mester-séget megtanulja, úgy okoskodott, hogy ez jövedelmezőbb és kényelmesebb mesterség lesz. Meg is kezdte működését és Szigeti Gyula fürdősnak a Tisza szélén levő bódéját feltörte, abból többféle szer-számot ellopott, sőt még a lakását is ott rendezte be. Megcsípték. Az ügy a törvényszékhez tétetett át.

— **Ablakbeverő suhancok.** Több rend-beli panasz érkezett a rendőrséghez, hogy ismeretlen egyének ablakaikat beverik. A rendőrségnek sikerült a tetteseket ki-nyomozni. Kaszanicki János és Nagypál Rókus suhancok személyében, akiket az illetékes hatóságnak feljelentettek.

— **Agyonlőtte magát.** F. hó 13-án Boda László volt községi tanácsnok. A boldogult községi életünkben annak ide-jén tevékeny szerepet játszott s mint hir-lik, a végzetes fegyvert anyagi bajok ad-ták a kezébe. Nyugodjék békében.

— **„A Házi orvos“** című népszerű egészségügyi folyóirat most megjelent, 36 oldalra terjedő Karácsonyi száma egész sorozatát hozza az általános higienia kö-rébe vágó közérdekű és tanulságos cik-keknek. Így dr. Preisch Kornél egyetemi tanár korbázi főorvosnak a „vörhenyjár-ványról“, dr. Kovács Aladárnak a „tüdő betegetek gondozó intézetéről“, dr. Schwarc Gasztávnak a „postai alkalma-zottak egészségügyi viszonyairól“, dr. Bród Miksának a „szabók higiénijáról“, dr. Reményi Ignác főorvosnak a „gyer-meknek nem felvilágosításáról“, stb. stb. Itt nagyérdemű értékesítési, nemkülömben Aradi Imre társhja „emberek között“, Gyulai Gy. Károly tanár, közegészségi író tanulságos cikkei, dr. Luigi Barzetti olasz orvosnak a „felesleges vakból“ címen írt pompás ka-colata, továbbá a nagyszámu különösen tanulságos. „Apróságok“ igazán érdekessé teszik a mindjobban-jobban terjedő lapot, melyet mi is melegen aján-lunk olvasóink b. figyelmébe annál is inkább, mivel a lap előfizetési ára egy évre 2 kor. 40 fill., tehát olyan csekély összeg, melyet a szegényebb vagyoni viszonyok között élő ember is könnyen nélkülölhet és amely sehogysem áll arányban a lap gazdag szellemi tartalmával. A „Házi orvos“ szerkesztősége és kiadó-hivatala: Budapest, VI., Andrászi-ut 27. sz. alatt van, ahova az előfizetések bekü-lendők.

— **A vakok karácsonya.** A vakokat gyám. orsz. egyet. alföldi főkegyelet az általa fenntartott ipari képző-és foglal-koztató intézetünk vakgyámoltjai részére a karácsonyi ünnepeket örvendetessé és emlékezetessé teendő, évenként megszokta keresni a jósvü, és minden szépre és nemestre törköv magyar közönséget a célból, hogy a vakok karácsony napja méltó megü-nepelésére akár pénzbeli, akár pedig természetbeli adományokkal tegyék lehetővé, hogy a szegény fogya-tékos embertársaink is a karácsonyi ün-nepet a szere et nagy napjaként ünnepe-leshessék. Jelen alkalommal is azzal a kére-lemmel fordul az egyesület a nagy közönséghez, ce különösen a magánosokhoz kereskedőkhöz: és iparosokhoz, miszerint pénzbeli vagy természetbeli adományokkal járuljanak hozzá a vakok karácsony napjánakaz örvendetessé tételéhez. Az egyesület tekintettel arra, hogy 2 nembeli vakgyámoltjai nagyon szegények, s hogy különösen sem felső ruhaneműekkel, sem fehérneműekkel megfelelő mennyi-séggel nem rendelkeznek, hálás köszönet-tel fogad a pénzbeli, élelmicikkek adomá-nyon kívül bármiféle tárgyat u. m. mindenféle fehérneműket, felső ruhadara-bokat, kalapot, sikkát, nyakkendőket, szert, társas-játékokat, stb. Bármilyen csekély adományt a helybeli napilapokban nyugtatni fegjáki Szerencsétlen embertársainkat az áltótd. vakokat a szíves olvasó szeretetébe és pártfogásába ajánlja, kéjük a részükre szánt adományt a vakok ipari képző-és foglalkoztató intézet gondnokságának (Szeged, Tisza Lajos körut 79.) tudomására adni, hogy az átvételt eszközölhesse és az adakozók neveit a helybeli lapokban nyugtázhassa.

— **Ingeny** oszt tenyésznyulakat a házinyultenyésztés és értékesítés című házi nyultenyésztési szaklap kiadóhivatala, Csillaghegyen, Budapest mellett, a házi-nyultenyésztés népszerűsítése céljából. pusztán azt kell ki, hogy az utódokból egynéhány példány visszaszolgáltassék. A lapot Aufferberg János tanár szerkeszti, főmunkatársa Andrássovich Géza, nyulügyi. eladó. Előfizető ára egy évre 4 korona,

félévre 2 korona. A házinyultenyésztés az állattenyésztés legjövöelmezőbb ága. Egy bak és négy anyanyul egy nagy családot képez egész éven át hussal ellátni. Emelle, az az előnye, hogy városi lakásban is elhelyezhető ládában. Eltartása ugyszólván miben sem kerül, mert konyhai hulladékon is él. Tehát nemcsak gazdaembernek való tenyésztése mellékágazat; hanem az ipari és gvári munkások valamint a szellemi munkások is eredménynyel fog-lalkozhatnak tenyésztésével. Tenyésztesé-nek népszerűsítése érdekében Aufferberg János tanár, aki egy évtizede foglalkozik a nyultenyésztéssel saját telepén a nyul tenyésztő mintatelepen csillaghegyen, házinyultenyésztés és értékesítés címen csillaghegyen Bpest mellett szaklapot ad ki, amelynek főmunkatársa Andrássovich Géza nyulügyi eladó, aki az országnak egy teljes tenyészítő generációt nevelt tollával. A lapnak kiadóhivatala ugyan- oszt tenyésznyulakat, csak azt köti ki, hogy az utódokból egynéhány visszaszol-gáltassék. A lap előfizetésének ára egy évre 4 korona, fél évre 2 kor.

— **A szolgabíróóság szives figyelmébe.** F. hó 13-án az esti vonattal érkeztem haza Csongrádra. Az állomásnál csak egyetlen fiaker várakozott az is valaki részére le volt foglalva és így valamennyi utas sárban, sötétben gyalog volt kényte-len gázolni a sötét utcákat. M is városban a fiakerosoknak köteleességük minden vonat érkezésénél sorrendben megjelenni vagy ilyesmire Csongrádon még nem terjedt ki a figyelem pedig a vitelbér rendszabályozásából ez is intézkedést ki-ván. A rendeletet nem csak meghozni, de annak a betartását a fiakerosok részé-ről ellenőrizni is kellene olykor olykor.

Egy sáros pasas.

— **A szegedi képzőművészeti egyesü-let.** Az Országos Magyar Iparművészeti társulat és az Orsz. Magyar. Kir. Iparmű-vészeti iskola közreműködésével A Kul-turapalota Helyiségeiben folyó évi de-cember hó 27-ig tartó karácsonyi vásár-ral egybekötött „népművészeti és csipke-kiállítás“ rendez a kiállítás a Magyar Ipar védelmére rendeztetik s azért a kiállítási bizottság ezuton is kéri a haza-fias közönség érdeklődését és támogatá-sát. Izléses művészi értékkel bíró kará-csonyi és ujévi ajándékokat (csipkéket, himzéseket, bronzokat, agyagárukat, ék-ékszereket, játékokat stb.)alig lehet vala-hol olcsobban beszerezni, mint ezen a kiállításon. A kiállítás naponként reg-gel 9-től d. u. 3-ig ingyen tekinthető meg szeged 1608 évi december havá-ban. Dr. Lázár György.

ad. 8222 1908 szám.

Hirdetmény

A csongrádi járás főszolgabírójának 1908 évi december hó 14-én kelt 2325 1908 szám alatti felhívása folytán, ezen-nel közhiré tétetik miszerint az iparható-sági megbizottak választása az 1909 évre szóló érvényel, 1908 évi december hó 28-ik napján d. n. 3 órakor fog, a csong-rádi ipartestület helyiségében „Szent-há-romságter“ megejtetni, mely alkalommal 20 iparhatósági megbizott fog választatni Csongrád 1908 decz. hó 17-én.

Sólya Gyula.
főjegyző.

Magyarország legjobb söre a

„Kőbányai Dréher-sör“

naponta friss töltést, leg-jobb minőségű Korona és márciusi sör üvegekben és hordókban

Binét Sámuelnél kapható. Viszont elárusítóknak árkedvezmény

Hirdetmény.

Folyó évi december hó 27-én vagyis a jövő vasárnap 1 $\frac{1}{2}$ 10 órakor a város-ház nagytermében tartandó közbirtokossági közgyűlésre a bukros pusztai birto-kos urakat és gazdákat van szerencsém meghívni.

Tárgysorozat.

1. Az intéző kilencztagu bizottság-ból elhalt Berkes Mihály helyett egy új tagválasztása.

2. A Bukros pusztán a mezőőri lak-épület egy tisztí szobából egy konyhá-ból és egy szinből álló cserép fedelű épület létesítése.

3. A nagybukros pusztán egy má-sodik ártezi kut furatásának elrendelése.

4. Herczeg Pálfine újfalusi rétbirto-kának megvételére bizottság kiküldése.

Kelt Csongrádon 1908 decz. 20.

L. Tóth István. s. k.

biró mint közbirtokossági elnök.

szállít, faj-jisztságaért ótállva leg-túsbabb vá-lasztékban a már évek óta elsőnek és legmeg-bizhatóbbnak ismert

Küküllőmenti első szőlőoltványtelep

Tulajdonos: **Kaspari Frigyes.** Medgyes 74 sz. Nagyüküllő megye.

Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben találhatók az or-szág minden rétegéből érkezett elis-merő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének meg-tétele előtt az ismerős személyisé-gektől ugy szó, mint írásbelileg bi-zonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról

Tiszteletre **30.000** koronával szavatoltak.

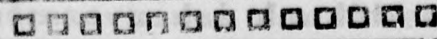

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tisztító és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felhasználja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségesnek.

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja. Hiteles bizonylatok bizonyítják se-gélyt hozó eredményt.

5500

Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA

a három harszáról.

Orvosiilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedt-ség, katarus, elnyálkésodás, görcs és számarhurutos bántalmaknál.

Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.

Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Löw Adolf, és Larna Henrik urak gyógyszerüzében.

AZ „ÜSTÖKÖS“

a legjobb magyar vicclap. Hetenként 20 oldal, színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökös“-re ha csak 1/4 évig is ingyen kapja a tavalyi 1907. évi teljes bekötött évfolyamát, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. Kívánatra meg-küldjük az 1908. január 1-től megjelent számokat is 3 koronáért.

Előfizetési árak:

1/4 évre (okt. dec.)	3 kor.
1/2 "	6 "
1 "	12 "

talványcim:

„Üstökös“ kiadóhivatala Budapest.

Ajánlok

szalonnát, zsírt, füstölt hu-sokat, kolbászokat és jó, száraz házi szappant, napi árban

Garai Akos ARADON.

Réthy-féle pémeteffü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mi-vel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Sirup pagliano a legjobb vértisztítószer. Fel-találója Girolamo Pagliano florenci tanár 1828 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használják. Or-vosi rendelethez minden jobb gyógyszerüzében kap-ható. Megszünteti a szákrekedést és annak kö-vetkezmenyet, mint vértorlódást a fejbe. stb. elő-mozdítja az anyagcserét és vértisztítón hat bőrkü-tések csusz. köszvényénél ötb. Megrendelések in-tézendők Giralomo Pagliano tanár, Flórenz, A 11 Via Pandvifini. Elismerő levelekkel és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség Dr F. Herzig Wien IX. Löblichgasse 4. Gyógyszer-tárak főlerakatként kedvncző feltételek mellett ke-restetnek.

Karácsonyi és újévi ajándék.

A közelgő karácsony és újév alkalmából ajánlom dusan felsze-relt raktáromat kapható

Diszkultésű könyvek a hazai jeles íráktól. Ifju-sági iratok, képeskönyvek mindenkeru gyer-mekek számára.

Emlékkönyvek, fénykép- és képesl-velezőlap albumok. Karácsonyi di-szek. Ugyancsak az ünnepek alkalmára érkeztek a legújabb ké-peslevező-lapok nagy választékban. Fényezett és helyi leve-lezőlapok olcsó bevásárlási forrása.

Nagy választék az 1909 évre szóló naptárakban

A t. kö. önség szives pártfogását kéri

Weisz Márk

könyvkereskedő.